

A white drone with red lights is flying over a city at dusk. The city lights are visible in the background, and the sky is a mix of blue and orange. The drone is positioned in the upper right quadrant of the image.

Hallituksen esitys EU:n EASA-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Sini Lahdenperä
Erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö

EASA-asetus on uudistettu EU:ssa

- Siviili-ilmailun turvallisuutta koskeva lainsäädäntökehys on uudistettu EU:ssa
- EU:n siviili-ilmailun turvallisuutta ja Euroopan unionin lentoturvallisuusvirasto EASA:a koskeva asetus tuli voimaan 11.9.2018
- Asetus on suoraan sovellettava, mutta se aiheuttaa tarpeen päivittää kansallinen ilmailun turvallisuutta koskeva sääntely vastaamaan EU-sääntelyä
- **EU-sääntely sisältää kansallista liikkumavaraa miehittämättömien ilma-alusten, valtion ilmailun ja kevyen ilmailun osalta**

Missä nyt mennään?

- Arviomuistio lausuntokierroksella **16.4.-17.5.2019**
- Valtion toimijoiden tapaaminen **toukokuussa 2019**
- Työpajat **kesäkuussa 2019**
- Hallituksen esityksen lausuntokierros **10.10.-28.11.2019**
- Esittelytilaisuus **28.10.2019**
- Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle vuoden **2020 alussa**
- Laki voimaan **1.7.2020**

Hallituksen esityksen sisältö

- Miehittämätön ilmailu
 - Kauko-ohjaajan ikäraajat
 - Uudet ilmatilavyöhykkeet
 - Markkina- ja valvontaviranomainen
 - Vastuuvakuutusvaatimus alle 20 kg painoisille miehittämättömille ilma-aluksille
- Valtion ilmailu
 - Ns. opt in -mahdollisuus
- Kevyt ilmailu
 - Ns. opt out -mahdollisuus

Miehittämätön ilmailu

Nykytila

- Kansallinen sääntely on ollut kevyttä, mm.
 - Ei ikärajoja
 - Ei toimintalupaa
 - Ei koulutusvaatimuksia
- Kansallinen jaottelu käyttötarkoituksen mukaan urheilu- ja harrastetoiminnan sekä kaupallisen toiminnan välillä
 - Lennokki = urheilu- ja harrastetoiminta
 - Miehittämätön ilma-alus = kaupallinen toiminta

Miehittämätön ilmailu

Mikä muuttuu

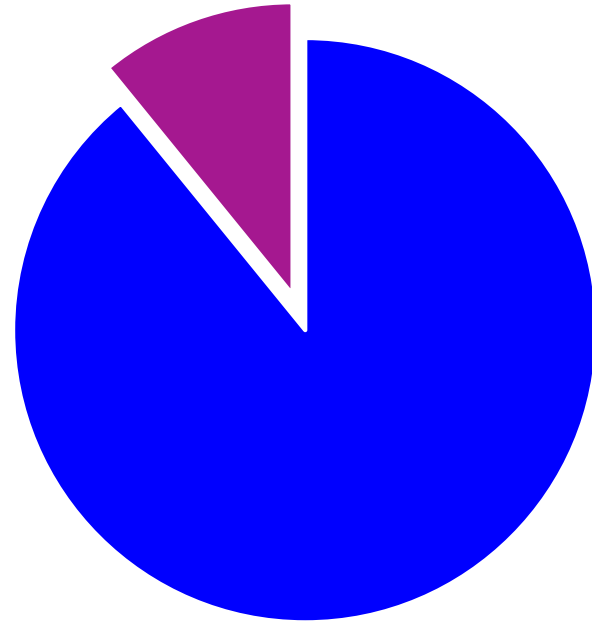
- Uusi EU-sääntely on kattavaa ja lisää miehittämättömän ilmailun sääntelyä, mm.
 - laitevaatimukset
 - käyttöä koskevat vaatimukset
 - rekisteröintivaatimukset
- Toiminnan jaottelu riskiperusteisesti kolmeen eri toimintakategoriaan
 - Jaottelu lennokkeihin ja miehittämättömiin ilma-aluksiin poistuu

Kansallinen liikkumavara

 Kansallinen liikkumavara

 EU-sääntely

Kolme toimintakategoriaa

Toiminta on jaoteltu riskien perusteella kolmeen kategoriaan:

- 1 Avoin
- 2 Erityinen
- 3 Sertifioitu

1 Toimintakategoria avoin

- Kategorian avoin toiminta on vähäriskistä
- Kategorian avoin kriteeri;
 - suurin sallittu lentoonlähtömassa on enintään 25 kg
 - turvallinen välimatka ihmisiin eikä sitä lennätetä ihmisjoukkojen yläpuolella
 - toimintaa harjoitetaan suorassa näköyhteydessä
 - poikkeus: seuraa-minua tilassa lennättäminen tai käytettäessä tähystäjää
 - lennättäminen tapahtuu 120 metrin säteellä maanpinnasta
 - miehittämätön ilma-alus ei kuljeta vaarallisia aineita eikä siitä putoa mitään materiaalia

2 Toimintakategoria erityinen

- Kategoriassa erityinen toiminta sisältää enemmän riskejä, kuin kategoriassa avoin
- Kategorian erityinen toiminnassa poiketaan kategorian avoin kriteereistä. Tässä kategoriassa on mahdollista mm.
 - lentää ilman näköyhteyttä
 - lentää korkeammalla
 - lentää painavammilla ilma-aluksilla
- Kategoriaan erityinen kuuluva toiminta edellyttää Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää toimintalupaa tai viranomaiselle tehtävää ilmoitusta toiminnasta

3 Toimintakategoria sertifioitu

- Kategorian sertifioitu toiminnan riski on suurin
- Kyse on kategoriaan sertifioitu kuuluvasta toiminnasta, jos miehittämätön ilma-alusjärjestelmä on EU-sääntelyn mukaisesti sertifioitu ja toimintaa harjoitetaan
 - ihmisjoukkojen yllä
 - kuljettaen ihmisiä
 - kuljettaen vaarallisia aineita joista voi onnettomuuden sattuessa aiheutua kolmansille osapuolille suuri riski
- Kyse on kategoriaan sertifioitu kuuluvasta toiminnasta myös silloin, jos Liikenne- ja viestintävirasto riskiarvioinnin perusteella katsoo, että toiminnan sisältämä riski edellyttää sertifiointia

Ehdotetut lainsäädäntöratkaisut

Kauko-ohjaajan vähimmäisikä

- EU-sääntelyssä määritellään kauko-ohjaajan vähimmäisiäksi 16 vuotta
 - Jäsenvaltiot voivat alentaa vähimmäisikää riskiperusteisesti avoimessa ja erityisessä kategoriassa
- Kansalliset vähimmäisiät:
 - kategoriassa avoin 12 vuotta
 - kategoriassa erityinen 15 vuotta
- Ehdotusten taustalla vaikuttavat
 - Sidosryhmien kuulemiset
 - Turvallisuusnäkökulmat
 - Lennokkikehojen toiminnan jatkuvuus

UAS-ilmatilavyöhykkeet

- EU-sääntely mahdollistaa uusista ilmatilavyöhykkeistä säätämisen
- Ehdotusten taustalla vaikuttavat
 - Toisaalta tarve rajoitusalueelle, joka koskee vain miehittämätöntä ilmailua
 - Uudet rajoitustarpeet liittyvät mm. tuomioistuinten ja vankiloiden, sairaaloiden, suurten yleisötapahtumien ja teollisuuslaitosten suojaamiseen
 - Toisaalta tarve mahdollistaa miehittämätöntä ilmailua

UAS-ilmatilavyöhykkeet

Rajoittaminen ja kieltäminen

- Ns. no drone zone
- Perustetaan tärkeiden alueiden ja kohteiden suojelemiseksi
 - Uusia alueita ja kohteita verrattuna nykytilaan
- Voidaan perustaa enintään 5 vuodeksi
 - Voimassaolon jatkaminen enintään 5 vuodella

UAS-ilmatilavyöhykkeet

Mahdollistaminen

- Perustetaan helpottamaan miehittämätöntä ilmailua
- Voidaan poiketa yhdestä tai useammasta avoimen kategorian vaatimuksesta
 - Esim. korkeampi lennätyskorkeus tai näköyhteyden ulkopuolella tapahtuva lennättäminen
- Vyöhyke voidaan perustaa yksittäisen operaattorin omaan käyttöön, usean tahon yhteistoimintaa varten taikka yleiseen käyttöön
- Voidaan perustaa enintään 5 vuodeksi
 - Voimassaolon jatkaminen enintään 5 vuodella

Muuta ilmatilan hallinnasta

- Ilmailulta rajoitettujen ja kiellettyjen alueiden sekä vaara-alueiden perustamisen keskeiset periaatteet pysyvät laissa samoina.
- Liikenne- ja viestintäviraston ja Puolustusvoimien mahdollisuuksia sallia ilmailu ilmailulta kielletyillä tai rajoitetuilla alueilla laajennetaan
- Tilapäisten ilmailulta rajoitettujen tai kiellettyjen alueiden keston pidentäminen
 - Liikenne- ja viestintävirasto: enintään 4 viikkoa (nyt 2 viikkoa)
 - Ilmatilan hallintayksikkö viranomaisen esityksestä: enintään 7 vuorokautta (nyt 3 vuorokautta)

Vakuutuksenottovelvollisuus

- Miehittämättömän ilmailun vakuuttaminen perustuu ns. ilmailun vakuutusasetukseen
 - Vain kaupallisessa tarkoituksessa käytetyt miehittämättömät ilma-alukset katsottu kuuluvan asetuksen soveltamisalaan
 - Lennokeilla (urheilu- ja harrastetoiminta) ei vakuutuksenottamisvelvollisuutta
- Kansallinen liikkumavara
 - Vakuutusasetus soveltuu EASA-asetuksen voimaantulon jälkeen vain yli 20 kg painavia miehittämättömiä ilma-aluksia
 - Tätä kevyemmät miehittämättömät ilma-alukset ja niiden vakuuttaminen ovat kansallisen sääntelyn piirissä
 - = kansallinen liikkumavara

Vakuutuksenottovelvollisuus

- Ehdotetaan, että miehittämättömän ilmailun vastuuvakuutus tulisi jatkossa ottaa, kun toiminta kuuluu:
 - kategoriaan erityinen
 - kategoriaan sertifioitu
- Kategorian avoin toiminnassa ei edellytettäisi vakuutusta
- Tavoitteena on ollut jatkaa nykytilan mukaista sääntelyä mahdollisimman pitkälle

Valtion ilmailu

- Opt in = mahdollisuus soveltaa EASA-asetusta kansallisesti myös valtion toimijoihin
- Opt in -mahdollisuutta ei ehdoteta otettavaksi käyttöön
 - Esityksen taustalla valtion toimijoiden kuulemiset
 - Valtion ilmailu kuuluisi edelleen kansalliseen toimivaltaan
- Valtion miehittämättömästä ilmailusta ei ole kansallisia säännöksiä
 - Sääntelyn tarvetta arvioitava erikseen

Kevyt ilmailu

- Opt out= mahdollistaa nykyistä painavampien kevyiden ilma-alusten sääntelemisen kansallisesti EU-lainsäädännön sijaan
- Esityksessä ehdotetaan, että kansallisen sääntelyn piiriin kuuluisivat
 - kevyet kaksipaikkaiset ilma-alukset ja kevyet helikopterit aina 600 kg asti ja
 - vedessä käytettäväksi tarkoitetut kevyet ilma-alukset ja helikopterit aina 650 kg asti
 - enintään 600 kg painavat kaksipaikkaiset purjelentokoneet
- Jatkossakin kevyt ilmailu kuuluisi kansallisen sääntelyn piiriin

Kiitos!

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

